

[2]

Examen

Respondre l'examen

ANÀLISI DE LA PROVA

Quan es té l'examen a les mans és el moment de donar-hi resposta i de comunicar al professor el que s'ha après.

Abans d'escriure res a l'examen, cal no considerar una pèrdua de temps els moments dedicats a planificar les respostes. No tot el temps que es té en un examen és per escriure i com més estructurada es tingui la contesta més clara serà la seva exposició.

Es recomana llegir totes les preguntes per fer una estimació del seu grau de dificultat i del temps que portarà la contestació de cada una. En aquesta valoració s'ha de decidir l'estratègia de resolució en funció del valor de les preguntes (contestar per ordre, respondre les més difícils/fàcils primer, etc.).

S'ha de mirar de tenir tot el material necessari a l'abast (calculadores, llibres si es permeten) i no comptar amb distraccions que puguin desviar l'atenció. Si es tracta d'un "examen amb apunts" val la pena haver-los organitzat o codificat seguint algun criteri abans de l'examen per guanyar temps i comprensió en el moment de l'examen. Si escau, es poden activar tècniques senzilles de relaxació alhora que es planifica l'examen.

Cal entrar a l'examen tranquil i concentrat. Cal llegir amb deteniment les preguntes de l'examen i demanar explicacions d'aquells aspectes que no es vegin clars o que no s'entenguin.

LA REDACCIÓ DE L'EXAMEN

A cavall entre abans i durant l'examen sembla que comptar amb una **sistemàtica general per resoldre els exàmens** pot centrar l'atenció en la resolució i també ajudar a reduir els nervis que es poden tenir. D'aquesta manera es poden activar accions encadenades com: anotar al marge de l'examen el més important del que diu el professor, fer una lectura general i una de detallada en resoldre cada una de les qüestions plantejades, codificar les preguntes en funció de la dificultat, proposar-se o controlar el temps després de cada resposta, vigilar l'ortografia i la gramàtica, etc.

Juntament amb un bon plantejament del contingut, una de les coses més importants en aquest moment és **identificar el tipus de resposta** que cal adaptar a cada pregunta que s'ha plantejat. Algunes de les més comunes s'exemplifiquen en el quadre adjunt per tal de prendre decisions durant la resolució de l'examen (extret de Barberà, 1996).

Tipus de preguntes	Tipus de respostes	Exemples
Preguntes d'elecció múltiple Adequades per avaluar: - nivells de discriminació temàtica - precisió	Es tracta de marcar una i només una de les possibles respostes que es presenten en un llistat de quatre o cinc opcions. Per evitar les respostes que es donen a l'atzar, les preguntes d'elecció múltiple resten punts per a cada resposta errònia; normalment, s'acostuma a restar $1/(\text{nombre d'opcions} - 1)$; és a dir, en una pregunta amb 4 opcions de resposta se sol treure $1/3$ de punt. No es recomana respondre totes les preguntes si no se saben. Si es dubta entre dues respostes de 4 o 5 pot ser interessant arriscar-se ja que pots obtenir un punt i per contra perdre 0.33 o 0.25 punts.	Des de quin any el català torna a ser llengua oficial a Catalunya? a) 1979 b) 1975 c) 1959 d) 1968
Mapes conceptuals Adequades per avaluar: - relacions i requisits conceptuals (subordinació entre conceptes) - síntesi de la informació	S'elabora una xarxa complexa de relacions entre els conceptes clau d'un tema utilitzant nexes entre ells. Com més interrelacions s'efectuïn entre els conceptes als diferents nivells més es valora el mapa conceptual.	Des de qualsevol cercador de la Xarxa, podeu obtenir exemples de mapes conceptuals.
Preguntes de completió Adequades per avaluar: - memòria (definicions, conceptes, vocabulari, etc.) - càlcul i gramàtica - capacitat de selecció i classificació	Les respostes es tradueixen en la selecció d'una paraula o més, números, símbols, etc., que completin una proposició, diagrama o esquema que es presenta incomplet. S'ha de tenir en compte si es tracta de determinats temps verbals que s'han d'afegir o noms, etc. Una bona ajuda són les paraules d'abans i les de després de la incògnita i l'estructura lògica de la frase.	- (A) neither (B) both C (either). 1. I didn't see it, and ...did my friend. 2. I've brought two radios, and ...of them works. 3. Two people came about the job, but ...of them was very fool. 4. ...my parents were born in Norway.
Preguntes de resposta curta Adequades per avaluar: - continguts específics d'assignatura - comprensió - anàlisi - relacions concretes entre temes	Són preguntes que limiten l'exposició del que se sap sobre un tema per l'espai o el temps que es té per a la seva resposta o perquè el tema que es vol valorar és molt concret. Per tant, demanen centrar molt la resposta d'acord a les condicions específiques de la pregunta (s'ha d'apuntar allò que és essencial).	- Descriviu en 15 línies l'origen i l'evolució de la microelectrònica: - Expliqueu sintèticament quins avantatges pot aportar la incorporació de la intel·ligència artificial en el camp de la medicina. - Indiqueu dues diferències bàsiques entre les cèl·lules procariotes i eucariotes.

Un cop es comença a escriure l'examen és important que es posi atenció a la demanda que es fa en cadascuna de les preguntes per tal de donar la resposta més ajustada a aquesta demanda. Cal anar en compte en aquelles preguntes que inclouen més d'una demanda. Per exemple: "assenyala els avantatges d'utilitzar aquesta eina i compara-la amb la que hem utilitzat a classe".

LA REVISIÓ DE L'EXAMEN

Una vegada acabada l'escriptura de l'última resposta de l'examen no s'ha de lliurar el document al professor si no és que el temps hagi acabat, cosa que s'ha d'evitar perquè encara ha de quedar un temps preciós de **repàs de les respostes**. En aquests moments de relectura es poden detectar repeticions, incongruències i incomplecions que s'han comès amb les presses o, simplement, perquè la resolució de l'examen és una obra incompleta que cal acabar el millor possible. Per aquesta raó cal escriure l'examen deixant espais suficients per poder afegir continguts i, no cal dir-ho, que s'aprecia la lletra clara i espaiada.

Si és possible perquè el temps ho permet s'hauria de fer una revisió global i una altra més concreta dirigida a les preguntes que presenten major conflicte en la resolució. Naturalment, si queda poc temps cal centrar-se en aquestes últimes amb l'objectiu de millorar-les si això és possible; si no ho és, també cal pensar-ho abans per evitar ratllades, contradiccions i malentesos.

Per a les respostes indecises i sempre que el tipus de pregunta ho permeti, es pot intentar de respondre-la des d'una altra perspectiva o procediment. Per exemple, si és un problema matemàtic és possible que es puguin aplicar diferents estratègies de resolució, motiu pel qual resoldre'l per dos camins diferents i arribar a una mateixa solució, normalment, dóna una major garantia a la resposta assolida.

Finalitzada la redacció de l'examen és important dedicar un temps a revisar les respostes que s'han donat posant especial atenció a aspectes de presentació, d'estil de redacció, d'ortografia, d'estructura i sobretot, també, de contingut.

DESPRÉS DE L'EXAMEN

Normalment, després de l'examen és el moment en què l'alumne valora com li ha anat i s'imagina la nota que pot arribar a treure en aquella prova. Aquesta reflexió resulta inevitable; és recomanable, però, fer un altre tipus d'**autoreflexió sobre la capacitat i habilitat que ha tingut de mostrar l'aprenentatge que ha adquirit** en aquella assignatura. Per fer aquesta autoreflexió cal considerar els objectius que s'havien plantejat a l'inici d'aquella assignatura i els que l'estudiant creu que ha assolit.

El moment posterior a l'examen també és un moment important; si no s'ha fet anteriorment, és el moment d'assabentar-se com, quan i de quina manera es publicaran les notes. Un cop es conegui el resultat de la prova, és convenient **valorar la**

necessitat de revisar l'examen (tant si la nota que s'ha tret coincideix amb la nota que un s'imaginava, com si no); en cas que es cregui necessari, es recomana preveure quan serà la revisió per tal de poder preparar els aspectes que es consideren interessants intercanviar i parlar amb l'avaluador.

És important, doncs, un cop s'ha sortit de l'examen, fer una **autovaloració** de com ha anat la prova. En aquest sentit **es poden tenir en compte diferents criteris**: per una banda, el temps d'estudi que se li ha dedicat a l'assignatura; en segon terme, cal valorar en quin grau l'estudiant ha posat de manifest els coneixements que s'han obtingut d'aquella matèria; i, en darrer lloc, valorar si s'han assolit els objectius d'aprenentatge de l'assignatura.

I després de l'examen, què s'aprèn? **El període de temps posterior a una prova d'avaluació escrita té molt de valor** per dos motius. El primer perquè aquest temps dóna l'oportunitat de comprovar el grau d'encert de les respostes que s'han escrit a l'examen, fet que portarà a una primera valoració dels resultats. El segon motiu es relaciona amb la possibilitat de consolidar els continguts que han sortit a l'examen. D'aquesta manera, es pot comparar el que s'ha escrit en la prova amb el que està escrit als diferents materials de referència (apuntes, llibres, etc.). Aquesta contrastació col·labora a consolidar d'una manera fiable els aprenentatges.

Què s'ha de fer, doncs, després d'acabar un examen? A banda del merescut descans, si es vol treure el màxim partit de la prova que s'ha resolt es pot comentar i, millor encara, discutir amb els companys les respostes de les preguntes que ressalten pel seu rol en l'examen, sigui perquè han estat complexes o de redacció ambigua o, simplement, perquè no s'està segur de la pròpia resolució o d'haver entès la pregunta en la seva totalitat. Davant el dubte cal **consultar i compartir amb d'altres estudiants** que han passat per la mateixa experiència quina ha estat la seva interpretació i orientació de la prova. Això també pot ajudar a definir possibles incoherències en les demandes que poden ser traslladades al professor i tingudes en compte a l'hora de corregir i puntuar.

En arribar a casa, es pot consultar el material d'origen on es poden trobar les respostes correctes de cada una de les preguntes. En concret, es pot identificar el tema de la pregunta particular i concretar la qüestió específica que s'ha fet, intentant ser tan acurat en la delimitació de la pregunta com sigui possible.

Ampliació de continguts

S'ha de comptar que en moltes ocasions l'alumnat ha sortit satisfet d'un examen perquè la temàtica de les preguntes es podia reconèixer amb facilitat, però aquest mateix fet ha dificultat arribar a respondre la pregunta concreta i exclusiva que es feia sobre la temàtica. Per tant, en revisar el material original no és suficient quedar-se amb idees generals perquè en molts casos aporten informació excessivament allunyada de la realitat.

El moment posterior a l'examen és un moment també important en dos sentits: per una banda permet a l'estudiant comparar les seves respostes amb les d'altres companys i companyes així com contrastar-les amb els

apunts i materials de classe. Per una altra banda és el moment de valorar si vol revisar la prova, i en cas afirmatiu, haurà de preparar-se aquest procés de revisió.

Argumenta és un projecte dels serveis lingüístics de nou universitats catalanes (Universitat de Barcelona, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, Universitat Pompeu Fabra, Universitat de Girona, Universitat de Lleida, Universitat Rovira i Virgili, Universitat Oberta de Catalunya i Universitat de Vic), que han dirigit els serveis lingüístics de la Universitat Autònoma de Barcelona i de la Universitat Politècnica de Catalunya.

Argumenta ha tingut el suport de la Secretaria d'Universitats i Recerca del Departament d'Educació i Universitats i la col·laboració de la Secretaria de Política Lingüística del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya.

La unitat 2 d'Argumenta ha estat elaborada per Elena Barberà Gregori i Anna Espasa Roca. L'edició d'aquesta unitat s'ha tancat al setembre de 2006.

Si voleu citar aquest material podeu fer-ho de la manera següent:

Serveis lingüístics de la UB, UAB, UPC, UPF, UdG, UdL, URV, UOC, UVIC. *Argumenta* [en línia]. Barcelona: setembre 2006 [Data de consulta: dd-mm-aa]. Unitat 2. Com es respon un examen amb èxit. Disponible a: <http://www.uab.cat/servei-llengues>.

Els continguts d'Argumenta estan subjectes a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObraDerivada 2.5 de Creative Commons.

